

Засновник
Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського

НАУКОВЕ ПІЗНАННЯ: МЕТОДОЛОГІЯ ТА ТЕХНОЛОГІЯ

НАУКОВИЙ ЖУРНАЛ № 1 (23), 2009
Серія: філософія, соціологія, політологія

ISSN 1561-1264

Редакційна колегія

Журнал виходить 2 рази на рік і є фаховим з філософії, політології та соціології згідно переліку наукових видань України № 4, 9.

Журнал зареєстрований 26 вересня 1997 р. у Комітеті інформації Одеської облдержадміністрації. Свідоцтво серії ОД № 451. Друкується за рішенням вченої ради Південноукраїнського національного педагогічного університету імені К. Д. Ушинського. Протокол № 1 від 25.09.09.

Друковані матеріали виражають позицію автора, яка не завжди поділяється редакційною колегією.

*Передрук матеріалів здійснюється за умови обов'язкового посилання на "Наукове пізнання: методологія та технологія".
Рукописи не повертаються.*

Кавалеров А.І., акад. УАПН і АПН, доктор філософських наук, професор (головний редактор)

Дмитрієва М.С., доктор філософських наук, професор (заступник головного редактора)

Мисик І.Г., кандидат філософських наук, доцент (відповідальний секретар)

Мисик С.Г., кандидат філологічних наук, доцент

Чунаєва А.А., доктор філософських наук, професор

Балабаєва З.В., доктор філософських наук, професор

Гансова Е.А., доктор філософських наук, професор

Кирилюк О.С., кандидат філософських наук, професор

Крижантовська Т.І., кандидат філософських наук, доцент

Місуню А.В., акад. УАПН і МАОІ, доктор філософських наук, професор

Наумкіна С.М., акад. УАПН, доктор політичних наук, професор

Ніколенко О.В., кандидат філософських наук, доцент

Піроженко В.О., кандидат філософських наук, доцент

Уйомов А.І., доктор філософських наук, професор

Мокіяк М.М., акад. УАПН, доктор філософських наук, професор

©

© Худолій А.О., 2009

Цілком очевидно, що проблема не обмежується надлишковою тривалістю циклу отримання диплома (в середньому п'ять років). Необхідно також переглянути щотижневє навантаження студентів. Існуючі навчальні плани потребують розумного скорочення. Вони, безперечно, мають достатньо академічного баласту, який можна виключити без шкоди для якості навчання. Скорочення змісту поряд зі зміною методів викладання неминуче призведе до підвищення академічної якості.

За останні тридцять років вища освіта значно змінилася. По-перше, вона більше не елітарна, а носить масовий характер. У більшості розвинених країн 50 відсотків і більше молоді вступають до вищих навчальних закладів. Ці об'єктивні обставини призвели до значного росту попиту, що потребує підвищення ефективності систем вищої освіти.

Старі жорсткі навчальні плани надто застаріли. У наш час відбувається перехід до більш відкритих методів роботи, що дозволяють вільно обирати значну кількість курсів за невеликої кількості обов'язкових. Необхідно забезпечити можливість перевodu з одного курсу на інший. Всі ці проблеми можна розв'язати за допомогою системи залікових одиниць (яка включає можливість визнання та накопичення залікових одиниць). На сьогодні ці процеси проходять в глобальному масштабі.

Отже, розвиток сучасних навчальних планів – насущна потреба часу, тому що навчальні плани за кредитно-модульної системи організації навчального процесу відрізняються гнучкістю, прозорістю та об'єктивністю, вони дають можливість встановлення чіткої індивідуальної траєкторії здобуття вищої освіти, в якій враховуються всі види робіт студента і всі його навчальні здобутки. Система кредитів дозволить ефективно працювати в рамках концепції «навчання впродовж життя», створити унікальну можливість для людини з точки зору її саморозвитку, самовдосконалення й утвердження на професійній ниві.

ЛІТЕРАТУРА

1. МОН України «Про особливості введення переліку напрямів підготовки фахівців за освітньо-кваліфікаційним рівнем бакалавра». – К., 2007.
2. Magna Charta Universitatum, Bologna, 18 Sept. 1988. Rome: S.E.P.S., 1991, p.59.
3. Програма розвитку вищої освіти України «Основні засади розвитку вищої освіти України», ч.4, 2008р, с. 7.
4. «Болонська декларація» від 19.06.1999 р.
5. Мороз І.В. Кредитно-модульна система організації навчального процесу: довідник для студентів – К.: КОО «Освіта України», 2005.
6. Товажнянський Л.Л., Сокол Є.І. Нове покоління навчальних планів в умовах входження України до Болонського процесу: Науково-методичні матеріали. – Харків: НТУ «ХП», 2006.

Стаття надійшла до редакції 23.05.09.

Худолій А.О. - к. філол. н., доцент кафедри лінгвістики Національного університету "Острозька академія"

УДК: 327.54 (73)

ІМПЕРСЬКІ АМБІЦІЇ, ЗОВНІШНЯ ПОЛІТИКА ТА РИТОРИКА АМЕРИКАНСЬКИХ ПРЕЗИДЕНТІВ

Проаналізовано особливості стереотипних уявлень американських президентів, що відображають імперські амбіції США. Висвітлено ключові імперські стереотипи президентів, починаючи з Г. Трумена і закінчуючи Дж. Бушем (мол.), що вплинули на формування зовнішнього курсу США.

Ключові слова: імперські амбіції, світовий лідер, контроль над світом, стереотипи, американська місія.

Проведен анализ особенностей стереотипных представлений американских президентов, которые отображают имперские амбиции США. Были выявлены и описаны ключевые имперские стереотипы президентов, начиная с Г. Трумена и заканчивая Дж. Бушем (мл.), которые повлияли на формирование внешнего политического курса США.

Ключевые слова: имперские амбиции, мировой лидер, контроль над миром, стереотипы, американская миссия.

The analysis of stereotypes of American presidents that reflect empirical ambitions of the USA is made. Key stereotypes of the presidents, from H. Truman up to G. Bush that affected the formation of foreign policy course of the USA are distinguished and described.

Key words: empirical ambitions, world leader, control over the world, stereotypes, American mission.

Постановка проблеми. Стаття опирається на положення праць у сфері зовнішньої політики США, в яких увагу акцентовано на аналізі осмислення політичної діяльності американських президентів з точки зору імперських посягань. В умовах глобалізації та розвитку міжнародних інституцій, ролі США, набуває актуальності дослідження очевидних та прихованих чинників, серед яких важливу роль відіграють стереотипи, що впливають на рішення американських політиків.

Власне **актуальним** виявляється аналіз стереотипів на позначення імперських амбіцій американських президентів зазначеного вище періоду з точки зору аналізу їхніх промов.

Метою статті є вивчення стереотипних уявлень американських президентів, що сприяли формуванню зовнішньої політики США за період з 1945 по 2008 роки. Поставлена мета передбачає вирішення таких завдань:

- Виявити та описати стереотипні уявлення американських президентів, починаючи з Г. Трумена і закінчуючи Дж. Буша (мол.), що вплинули на формування зовнішнього курсу країни за період з 1945 по 2008 роки.

Зовнішню політику США досліджувало чимало науковців, кожен з них висвітлював той чи інший аспект американської політики. Серед них слід окремо виділити проблеми осмислення політичних стереотипів у творах С.М. Медведєвої [8], Ю.С. Метелкіної [9], політично-психологічний аналіз діяльності американських президентів за працями О. Сторової-Гартман [3], політичний аналіз американських аналітиків за працями З. Бжезінського [2], Г. Кіссінджера [5], Н. Хомського [12], Х. Моргантау [15], історичні аспекти зовнішньої політики США за працями Е.О. Іваняна [4], Дж. Аронсона [1], осмислення геополітичної ситуації в працях М.М. Лебедевої [7], М. Паренті [11] тощо.

Незважаючи на значну кількість політологічних праць, окремі аспекти зовнішньополітичної діяльності американських президентів залишаються маловивченими зважаючи на малодоступність джерел дослідження та мовні бар'єри. Серед таких прогалин особливе місце посідають імперські амбіції та стереотипні уявлення колишніх президентів США, починаючи з Г. Трумена і закінчуючи Дж. Бушем (мол.), що вплинули на формування зовнішньої політики США за окреслений період.

Для того щоб глибше усвідомити особливості зовнішньої політики вище зазначених американських президентів, ми провели контент-аналіз їхніх основних промов загальною кількістю 110 промов. У ході проведеного дослідження нам вдалося виявити ключові стереотипні уявлення, що вплинули на зовнішню політику США за період з 1945 по 2008 роки.

Сьогодні провідні політичні діячі США говорять про свою країну як про імперію. Ідея імперії стала лейтмотивом редакційних статей і загальною думкою політологів на шпальтах американських газет [див. дет. 14, с. 42]. Російські науковці також поділяють таку точку зору з огляду на низку чинників. Після вересня 2001 року в американському політичному лексиконі побутують нові аксіоми політичної коректності. Американські політики відійшли від попередніх евфемізмів, на кшталт *перевага, домінування, лідерство, єдина наддержава* тощо і знайшли коректне та адекватне визначення місця для своєї країни в світі, а саме – імперія [10, с. 15]. Ми поділяємо думку С.М. Конопатова та А. І. Уткіна про те, що США є імперією з огляду на основну ознаку – ознаку паразитування, оскільки Сполучені Штати використовують світові матеріальні ресурси, «мізки», технології тощо з усього світу використовуючи долар як світову валюту. Щоб забезпечити стійкість існування своєї імперії США в першу чергу необхідно закріпити своє домінування в світі, узаконити свій імперський статус. І доларова експансія допомагає у здійсненні політики світового панування [6, с. 111]. В сучасних умовах під імперією розуміють велику за територією та населенням країну, що відповідає таким ознакам: 1) така країна має сильну армію та поліцію; 2) вона здійснює потужний зовнішньополітичний вплив; 3) її об'єднує сильна національна ідея або ідеологія; 4) має жорстку владу; 5) високу лояльність населення; 6) країна проводить активну зовнішню політику, експансію, з метою досягти світового панування [17].

У даній статті, провівши контент аналіз промов американських президентів, нам вдалося виявити динаміку імперських амбіцій США на протязі тривалого часу починаючи з 1946 до 2008 рік. У

поданій нижче таблиці зазначено основні стереотипні уявлення Г. Трумена за період його президентства.

Таблиця 1.

Стереотипи, виявлені в промовах Г. Трумена з 1946 по 1952 рік

Богообраність	22
Безпека	41
Боротьба за мир	12
Війна	55
Військова міць США	36
Вільні народи світу	21
Демократія	84
Захист	53
Збройні сили	15
Імперіалізм комунізму	14
Комуністична агресія	107
Мир	137
ООН	44
Світове лідерство	11
Свобода	171
Справедлива війна в Кореї	11

У своїх промовах з 1946 по 1953 рік Г. Трумен неодноразово зазначав ключові поняття, на яких формувалася зовнішня політика США. Серед таких понять є такі: БОГООБРАНІСТЬ, ВІЛЬНІ НАРОДИ СВІТУ, СВІТОВЕ ЛІДЕРСТВО США. На думку Г. Трумена США є обраною Богом країною, що втілює вселенський задум Бога, тобто США виконують покладену на них місію впливати на перебіг подій у світі. Висловлену думку підтверджує інший концепт, зокрема – СВІТОВЕ ЛІДЕРСТВО. Визначена Богом для США місія передбачає трактування протиріч між двома наддержавами в термінах боротьби ДОБРА та ЗЛА. І таким злом для світу і для США виступає СРСР. Г. Трумен називає Радянський Союз не інакше як ІМПЕРІАЛІСТИЧНИМ КОМУНІЗМОМ, КОМУНІСТИЧНОЮ АГРЕСІЄЮ, ТИРАНІЄЮ. Такий підхід до стосунків у міжнародній політиці завуальовано поняттями БЕЗПЕКИ, БОРОТЬБОЮ ЗА МИР, ДЕМОКРАТІЄЮ, МИРОМ, СВОБОДОЮ. Вагоме місце належить звільненню народів світу від тиранії та зла. І вільні країни світу, на думку президента, потребують американської військової допомоги. Проте, американський президент розуміє утвердження ідеалів свободи та демократії досить специфічно, оскільки вагоме місце у своїх промовах він відводить ВІЙСЬКОВІЙ МОГУТНОСТІ США, ЗАХИСТУ, ЗБРОЙНИМ СИЛАМ. Корея, яка знаходиться за тисячі кілометрів від США знаходиться у сфері національних інтересів США, і війну в Кореї Г. Трумен називає не інакше як СПРАВЕДЛИВОЮ ВІЙНОЮ. На цьому етапі ООН ще відводиться важлива роль у вирішенні питань міжнародних відносин, і ВІЙСЬКОВА МІЦЬ поступається ролі ООН (36 раз проти 44). Неодноразові згадки про світове лідерство свідчать про переконання американського президента в тому, що США є беззаперечним лідером світу і ця роль США стане ключовою для наступних адміністрацій американських президентів.

Напрошується висновок, що США взяли на себе ключову роль у вирішенні долі світу відразу по закінченні Другої Світової війни.

Нижче наведено таблицю базових стереотипів Д. Ейзенхауера, виявлених у його промовах на протязі 1953 – 1961 років.

Таблиця 2.

Стереотипи президента США Д. Ейзенхауера в 1953-61 роках

Американська місія	2
Безпека	68
Богообраність	10
Відповідальність США	4
Військова міць США	83
Вільні народи світу	61
Збройні сили США	4
Імперіалістичний комунізм	17

Корея	6
Комуністична агресія	24
Комуністична загроза	20
Мир	88
ООН	25
Світове лідерство	12
Світовий порядок	2
Справедлива війна в Кореї	5

Імперські амбіції очевидні і в промовах Д. Ейзенхауера. На його думку США здійснюють місію, покладену на них Богом, не дарма Богообраність було зазначено 10 раз. Ключовими стереотипами у свідомості американського політика є ВІЛЬНІ НАРОДИ СВІТУ, МИР, який гарантувати можна лише ВІЙСЬКОВА МІЦЬ США. Ворожими силами для США виступають прокомуністичні країни. На думку Ейзенхауера комунізм є агресивним і комуністична загроза є загрозою не тільки для США, але для всіх демократичних країн. БЕЗПЕКА теж є ключовим поняттям у свідомості американського президента, проте роль ООН применшена, оскільки ООН згадано лише 25 раз. Захищаючи мир, США вважає, що війна у Кореї є справедливою (звісно з боку США). Імперські амбіції відбито у заявах про СВІТОВЕ ЛІДЕРСТВО та СВІТОВИЙ ПОРЯДОК.

Традиції світового лідерства США продовжує Дж. Кеннеді (див. Таблицю 3).

Таблиця 3.

Стереотипи Дж. Кеннеді з 1961 по 1963 роки

Бог	13
Вільні народи світу	28
Військова міць США	48
Відповідальність США	25
Контроль над світом	1
Небезпека комунізму	12
Радянська військова міць	5
Рад. Ядерна Загроза	40
Радянська агресія	23
Світове лідерство	6
Світовий порядок	3

Дж. Кеннеді також покладається на Бога (згадує Бога 13 раз), що підтверджує думку про Богообраність США для виконання особливого завдання у світі. Ідея СВІТОВОГО ЛІДЕРСТВА звучить неодноразово в риторичі Дж. Кеннеді. США можуть і повинні на думку американського президента забезпечити світовий порядок. Одним із ключових понять у промовах Кеннеді - ВІЛЬНІ НАРОДИ СВІТУ. Проте, свобода трактується як свобода від комунізму, оскільки політика Дж. Кеннеді була спрямована на боротьбу з комуністичними країнами, згадаймо спроби скинути Фіделя Кастро чи війну у В'єтнамі тощо. У порівнянні з попередніми президентами відповідальність США Кеннеді згадує частіше (25 раз).

Л. Джонсон продовжує політичну традицію попередників-президентів (див. Таблицю 4).

Таблиця 4.

Стереотипи Л. Джонсона за період з 1964 по 1969 рік

Американська місія	1
Бог	10
Відповідальність США	17
Війна	44
Війна у В'єтнамі	10
Військова міць США	33
В'єтнам	98
Збройні сили	10
Ком. агресія	11
Мир	74
Небезпека (комунізму)	21
ООН	30
Світове лідерство	7

Світовий порядок	3
Свобода	50

Л. Джексон, як і його попередники поділяє переконання про те, що США належить СВІТОВЕ ЛІДЕРСТВО, а Сполучені Штати здатні встановити СВІТОВИЙ ПОРЯДОК. Американський народ є обраною Богом нацією для здійснення МІСІЇ. А БОГ благословляє Америку для втілення визначеної місії через зовнішню політику. МИР як ключове поняття згадано в промовах американського президента 74 рази, проте США продовжують вести війну у В'єтнамі. Насправді в'єтнамська війна не вирішила ідеологічних протиріч, а принесли смерть, руйнування, горе. Л. Джексона впевнений, що комунізм є загрозою для США, а покладатися слід лише на ВІЙСЬКОВУ МІЦЬ США (33 рази), а не на ООН (30 раз), роль якої применшено.

Подібні стереотипи спостерігаємо і в промовах Р. Ніксона (див. Таблицю 5).

Таблиця 5.

Стереотипи Р. Ніксона з 1969 по 1974 рік

Американська місія	2
Безпека	15
Бог	13
Військова міць США	35
В'єтнам	79
Війна	82
Відповідальність США	33
Збройні сили	19
Мир	144
Світове лідерство	6
Світовий порядок	2
Свобода	46

США, на думку Ніксона, продовжують виконувати місію, а Бог благословляє Америку на цю місію. США є лідером світу, вони покликані підтримувати світовий порядок, а військова міць сприятиме виконанню покладеної на них місії. Р. Ніксона переконаний, що за свободу слід боротися, вести війни, і підтвердженням тому є В'єтнам, де американські війська захищають свободу. Р. Ніксона говорить у свої промовах про відповідальність, проте така відповідальність є сумнівною, оскільки війни в ході протистояння з СРСР вели з ідеологічних міркувань, а США та СРСР боролися за сфери впливу. В'єтнам ніяким чином не загрожував США, тому згадка про відповідальність перед народами світу є лицемірством і популізмом.

Дж. Форд (див. Таблицю 6) частіше згадує про відповідальність США перед світом, проте він також продовжує політичну традицію інтерпретації зовнішньої політики США. США є обраною Богом країною (Бога згадано 10 раз). Мир і В'єтнам згадано 77 раз, що на думку Дж. Форда є тотожним, тобто, щоб досягти миру слід воювати у В'єтнамі, Камбоджі тощо винищуючи народи, які попали під вплив комуністичної ідеології.

Таблиця 6.

Стереотипи президента Дж. Форда з 1974 по 1977 рік

Бог	10
Відповідальність США	32
Військова міць США	23
В'єтнам	74
Збройні сили	22
Камбоджа	17
Мир	77
Світовий порядок	1
Світове лідерство	3

Для Дж. Форда США покликані підтримувати СВІТОВИЙ ПОРЯДОК і бути СВІТОВИМ ЛІДЕРОМ. Проте, як і попередні президенти США, Дж. Форд покладатиметься на ВІЙСЬКОВУ МІЦЬ та ЗБРОЙНІ СИЛИ США.

Імперські мотиви звучать і в промовах Дж. Картера (див. Таблицю 7).

Таблиця 7.

Стереотипи Дж. Картера за період з 1977 по 1981 рік

Американська місія	1
Афганістан	20
Бог	3
Відповідальність США	20
Військова міць США	62
Збройні сили	27
Контроль над світом	2
Рад. Агресія	28
Світове лідерство	2

Президент згадує про СВІТОВЕ ЛІДЕРСТВО та КОНТРОЛЬ НАД СВІТОМ. Проте акцент перенесено на військову могутність США та ЗБРОЙНІ СИЛИ. СРСР залишається ворогом № 1, а імперіалізм комуністичної країни виявився у війні, яку СРСР розпочав в Афганістані. З метою протистояння СРСР, США активно допомагали афганським бойовикам зброєю та продовольством.

Стереотипи американського політикуму знайшли яскраве вираження в часи правління президента Р. Рейгана. У свої промовах Рейган 48 раз зазначив Бога, що свідчить про не тільки про його віру, а переконання в тому, що США є Богообраною країною, вибраною для втілення задуму Бога (див. Таблицю 8).

Таблиця 8.

Стереотипи Р. Рейгана з а період з 1981 по 1988 рік

Американська місія	5
Бог	48
Світове лідерство	6
Світовий порядок	1
Відповідальність США	4
Військова міць США	29
Контроль над світом	1

США є світовим лідером, покликаним підтримувати лад у світі. США мають намір підтримувати СВІТОВИЙ ПОРЯДОК та КОНТРОЛЮВАТИ СВІТ. Проте, Америка покладається на ВІЙСЬКОВУ МІЦЬ у зовнішній політиці і несе мінімальну відповідальність за свої політичні дії.

Нижче, в таблиці 9 подано стереотипи Дж. Буша (ст.).

Таблиця 9.

Стереотипи Дж. Буша (ст.) з 1989 по 1993 рік

Американська місія	3
Бог	22
Війна	29
Військова міць США	29
Збройні сили	49
Мир	47
ООН	27
Саддам Хусейн	21
Світовий порядок	10
Світове лідерство	19
Скорочення ядерної зброї	13
Свобода	54

Стереотипи Дж. Буша суттєво не відрізняються від стереотипів Р. Рейгана, що свідчить про їхню укоріненість у свідомості американських політиків. Як і раніше Дж. Буша переконаний у місці США, покликаних Богом виконати Його задум. США є СВІТОВИМ ЛІДЕРОМ, а Америка має забезпечити СВІТОВИЙ ПОРЯДОК. ВІЙНА є спосіб вирішення конфліктів займає провідне місце серед стереотипів американського президента. Опорою американського президента у вирішенні питань зовнішньої політики виступає ВІЙСЬКОВА МІЦЬ та ЗБРОЙНІ СИЛИ. І хоча США виступають за МИР (47 раз), проте ООН (13 раз) не відіграє ключової ролі у вирішенні зовнішньополітичних

конфліктів. Незважаючи на наявність зброї масового знищення, США не приділяють значної уваги СКОРОЧЕННЮ ЯДЕРНОЇ ЗБРОЇ. Одним із ключових стереотипів є СВОБОДА, проте це свобода з американськими цінностями, світобаченням, пріоритетами. Перша війна в Перській Затоці наклала відбиток на світобачення Дж. Буша, тому ім'я Саддама Хусейна часто трапляється у промовах американського президента.

У нижче наведеній Таблиці 10 подано перелік стереотипів Б. Клінтона.

Таблиця 10.

Стереотипи Б. Клінтона за період з 1993-2000 рік

Американська місія	21
Безпека	52
Бог	25
Відповідальність США	52
Військова місія США	43
Збройні сили	30
Мир	56
НАТО	10
Світове лідерство	33

Б. Клінтон теж переконаний, що США виконують МІСІЮ, визначену Богом. І часті згадки про Бога свідчать про те, що політика президента, США загалом відбувається з Божого благословення. Порівняно зі стереотипами попередніх президентів, зросла ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ США за власні політичні дії, хоча, події в Югославії свідчать про протилежне, оскільки США таємно поставляли зброю албанцям, порушуючи санкції ООН (див. дет. 16, А1; 13, с. 92). Як і раніше, США покладаються на ВІЙСЬКОВУ МІСІЮ та власні ЗБРОЙНІ СИЛИ. Найбільше з поміж усіх президентів Б. Клінтон переконаний у ролі США як СВІТОВОГО ЛІДЕРА (вказано 33 рази). Ще одним чинником впливу на світовій арені виступає НАТО. Не виняток, що причиною стала війна в Югославії.

Дж. Буш (мл.) продовжує політичну традицію американського політикуму. США, на його переконання, виконують місію, визначену Богом. США – Богообраний народ, який має Боже благословення. США є захисником світу та СВІТОВИМ ЛІДЕРОМ, який здійснює КОНТРОЛЬ над світом. Роль ООН, порівняно з іншими важелями впливу, є незначною. Вагомішими є ВІЙСЬКОВА МІСІЯ, ЗБРОЙНІ СИЛИ. Після подій 11 вересня 2001 року для США найбільшою загрозою є ТЕРОРИЗМ, тому Америка розпочала війну з ТЕРОРИЗМОМ. Водночас, боротьба з тероризмом співпадає із захистом СВОБОДИ (див. Таблицю 11). На думку Дж. Буша зросла ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ США, хоча напрошується питання за що і перед ким, оскільки звинувачення Іраку у розробці хімічної та ядерної зброї так і не підтвердилися, проте це не завадило США розпочати та продовжувати війну на території Іраку без будь-яких санкцій з боку ООН.

Таблиця 11.

Стереотипи Дж. Буша за період з 2001 по 2008 рік

Американська місія	3
Бог	26
Боже Благословення	3
Богообраність	1
Відповідальність США	29
Військова місія США	31
Війна з тероризмом	55
Загроза (терористичні)	57
Захист свободи	45
Захисник світу	2
Збройні сили	57
Контроль над світом	1
ООН	11
Світове лідерство	5

Підсумовуючи вище наведені дані, напрошується висновок про те, що імперські амбіції беруть свій початок після закінчення Другої світової війни і їх можна прослідкувати на всьому проміжку аж до 2008 року. Починаючи з Трумена і закінчуючи Дж. Бушем (мл.), американські президенти визнавали місію Америки, Богообраність народу, а відповідно, піднімали питання про контроль над світом, беззаперечним визнавали світове лідерство США, покладалися на власні збройні сили,

© Черних В.В., 2009

військову міць а не на ООН, захищали свободу за допомогою власної зброї, ведучи війни далеко за межами власної країни, не піддаючи сумнівам таку політику. Імперські амбіції було виявлено в усіх президентів зазначеного періоду.

Перспективу подальших досліджень вбачаємо в аналізі інших стереотипів, таких як СВОБОДА, ЦІННОСТІ, ДЕМОКРАТІЯ тощо.

ЛІТЕРАТУРА

1. Аронсон Э. Современные технологии влияния и убеждения. Эпоха пропаганды. – СПб.: Прайм-ЕВРОЗНАК, 2008. – 540 с.
2. Бжезінський З. Вибір: світове панування чи світове лідерство. – Київ: Видавничий дім "Киево-Могилянська Академія", 2006. – 203 с.
3. Егорова-Гартман Е. Игры в солдатики. Политическая психология президентов. – М.: Группа компаний "Николо М.", 2003. – 336 с.
4. Иванян Э. А. История США. – М.: Дрофа, 2006. – 571 с.
5. Киссинджер Г. Нужна ли Америке внешняя политика?: пер с англ. под ред. В. Л. Иноземцева. – М.: Ладомир, 2002. – 352 с.
6. Конопатов С.Н. Военно-политическая ситуация в современном мире: Истоки, состояние, перспективы. – М.: КомКнига, 2005. – 240 с.
7. Лебедева М. М. Мировая политика. – М.: Аспект Пресс, 2006. – 365 с.
8. Медведева С. М. Проблема политического стереотипа в зарубежной политической психологии. – М.: Изд-во МГИМО, 2005. – 148 с.
9. Метелкина Ю. С. Социальные стереотипы: процессы формирования, виды и использование в политике: автореф. дис. на соискание науч. степени к. социол. наук : 23.00.02. «Социология». – Новосибирск, 2002. – 18 с.
10. Уткин Анатолий. Американская империя. – Москва: ЭКСМО «Алгоритм», 2003. – 736 с.
11. Паренти Майкл. Власть над миром. Истинные цели американского империализма; пер. с англ. Л. Афанасьевой. – М.: Поколение, 2006. – 288 с.
12. Хомский Ноам. Гегемония или борьба за выживание: стремление США к мировому господству. – М.: СТОЛИЦА-ПРИНТ, 2007. – 464 с.
13. Henriksen Thomas H. American power after the Berlin Wall. – New York: PALGRAVE MACMILLAN, 2007. – 250 p.
14. Hugh De Santis. Mutualism: An American strategy for the next century // World policy journal. December 1998. – P. 42-50.
15. Morgenthau Hans J. and Kenneth W. Thompson. Politics Among Nations: The Struggle for Power and Peace. – New York: Knopf, 1985. – 688 p.
16. Weiner Tim. "Clinton Withholds Bosnia Data from Congress." / New York Times, April 17, 1996, page A1.
17. Империя в новое время [Электронный ресурс]. – Режим доступа до джерела : <http://ru.wikipedia.org/wiki/%D0%98%D0%BC%D0%BF%D0%B5%D1%80%D0%B8%D1%8F>.

Стаття надійшла до редакції 19.03.09.

Черних В.В. – викладач інформаційно-комп'ютерних технологій Одеського професійного ліцею технологій та дизайну Південноукраїнського державного педагогічного університету ім. К. Д. Ушинського

УДК 501+006

ФІЛОСОФСЬКІ АСПЕКТИ ВІРТУАЛЬНОЇ РЕАЛЬНОСТІ

Дана стаття покликана розповісти про філософські аспекти віртуальної реальності, її соціокультурному та освітньому значеннях. Велику увагу у статті приділено використанню технологій віртуальної реальності в процесі навчання, зокрема в процесі навчання осіб з вадами слуху. Головна мета статті — висвітлити етапи розвитку та становлення поняття «віртуальна реальність», розглянути перспективи та можливості використання технологій віртуальної реальності у навчанні.